

Soortenoverzicht hagen biologische bestrijding in de fruitteelt

Door: Karin Winkler, NIOO/PPO Randwijk, Januari 2007

Plant		Waarde voor biologische bestrijding	Effect
<i>Acer campestre</i>	veldesdoorn	Veel psylla in het voorjaar (maar geen roofwantsen erop gevonden) (Winkler/Helsen pilot 2006)	(+)
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els	voedsel vroeg in het seizoen voor Anthocoris (Fauvel 1999) <i>Psylla alni</i> , <i>Psylla foersteri</i> Elsenblattvlo	+
<i>Carpinus betulus</i>	haagbeuk	Lijkt nuttige insecten te bevatten (Sterk & Gocha, 1992)	(+)
<i>Cornus mas</i>	Gele kornoelje	Pollen vroeg in het voorjaar. Goed voor roofmijten.	(+)
<i>Cornus sanguinea</i>	Rode kornoelje	Goed voor roofmijten in wijnbouw (Boller et al. 2004)	(+)
<i>Corylus avellana</i>	hazelaar	Pollen vroeg in het voorjaar. Goed voor roofmijten in wijnbouw (Boller et al. 2004)	(+)
<i>Craetegus sp.</i>	meidoorn	Overwintering lieveheersbeestjes Overwintering en voedsel voor eerste generatie roofwantsen (<i>Anthocoris nemoralis</i>) Zeer goede waardplant maar: Overdraagt bacterievuur!	--
<i>Frangula alnus</i>	vuilboom	Lange bloeitijd, psylla als alternatief voedsel voor roofwantsen (Shaltiel & Coll 2004)	+
<i>Fraxinus excelsior</i>	es	pollen sp. en veel voedsel vroeg in het seizoen voor Anthocoris (Anderson 1962, Fauvel 1999, Rieux et al 1999)	+
<i>Liguster vulgare</i>	liguster	(natural host of tomato black ring virus, niet van belang bij fruitteelt)	?
<i>Prunus padus</i>	vogelkers	Belangrijke overwinteringplant voor <i>A. nemoralis</i> (Fortmann 1993)	+
<i>Prunus spinosa</i>	sleedoorn	Bladluizen, pollen en nectar vroeg in het seizoen voor zweefvliegen (Boller et al. 2004) Overwintering en voedsel voor eerste generatie roofwantsen (<i>Anthocoris sp</i>) (Boller et al. 2004)	+
<i>Rosa canina</i>	hondsroos	Trekt nuttige insecten aan (HAN 1998)	+
<i>Rosa rubiginosa</i> <i>Rosa eglanteria</i>	elegantier		?
<i>Rubus fruticosus</i>	braam	Goed voor roofmijten in wijnbouw (Boller et al. 2004)	(+)
<i>Salix caprea</i>	boswilg	pollen sp. en veel voedsel vroeg in het seizoen voor Anthocoris (Anderson 1962; Fauvel 1999, Fortmann, 1993)	++
<i>Sambucus nigra</i>	vlier	Pollen en bladluizen in het voorjaar en bessen in het najaar als voedsel voor oorwormen, schors rijk aan schuilmogelijkheid, ons indruk was dat in vlier bijzonder veel oorwormen zaten	+
<i>Sorbus aucuparia</i>	Gewone lijsterbes	Draagt in Noorwegen lijsterbesmot op appel over, voor Nederland geen probleem Gastheer voor bladluizesoort, die van parasitoid als alternatief gastheer van roze appelluis gebruikt woord	+
<i>Tilia cordata</i>	winterlinde	Vaak mijten aan onderkant van het blad, alternatief voedsel voor roofwantsen?	?
<i>Tilia platyphyllos</i>	zomerlinde	Vaak mijten aan onderkant van het blad, alternatief voedsel voor roofwantsen?	?
<i>Ulmus laevis</i>	fladderiep	Goed voor roofmijten in wijnbouw (Boller et al. 2004)	(+)
<i>Viburnum opulus</i>	Gelderse roos	Extraflorale nectarien aan de bladstelen. Die is vaak makkelijker bereikbaar voor sluipwespen als de nectar verborgen in bloemen.	(+)

Toelichting tabel

- + planten waar uit de literatuur duidelijke aanwijzingen zijn voor een positief effect.
- (+) positief effect wel te verwachten is, maar niet in detail onderzocht is.
- ? vraagteken: geen informatie bekend PPO januari 2007.
- min: negatieve effecten mogelijk.

Literatuur

- Anderson, N.H. 1962. Bionomics of six species of *Anthocoris* (Heteroptera: Anthocoridae) in England. Transactions of the Entomological Society of London 114: 67-95.
- Boller, E.F., F. Häni & H-M. Poehling 2004. Ecological infrastructures – Ideabook on Functional Biodiversity at the farm level. IOBCwprs 212 pp.
- Fauvel, G. 1999. Diversity of Heteroptera in agroecosystems: Role of sustainability and bioindication. Agriculture Ecosystem & environment 74: 275-303.
- HAN 1998: Handboek Agrarisch Natuurbeheer
- Fortmann, M. 1993. Das grosse Kosmosbuch der Nützlinge. Franck-Kosmos Verlags GMBH & Co. Stuttgart. 319pp.
- Rieux R, Simon S, Defrance H 1999. Role of hedgerows and ground cover management on arthropod populations in pear orchards. AGRICULTURE ECOSYSTEMS & ENVIRONMENT 73 (2): 119-127.
- Shaltiel L. & M. Coll 2004. Reduction of pear psylla damage by the predatory bug *Anthocoris nemoralis* (Heteroptera:Anthocoridae): The importance of orchard colonization time and neighboring vegetation. *Biocontrol Science & Technology* 14 (8): 811-821.
- Sterk & Gocha, 1992 Mededelingen-van-de-Faculteit-Landbouwwetenschappen,-Universiteit-Gent. 1992; 57(2b): 551-557

De genoemde literatuur is op te vragen via Stuurgroep Kromme Rijnlandschap en gemeente Houten.

Opgesteld in opdracht van Stuurgroep Kromme Rijnlandschap